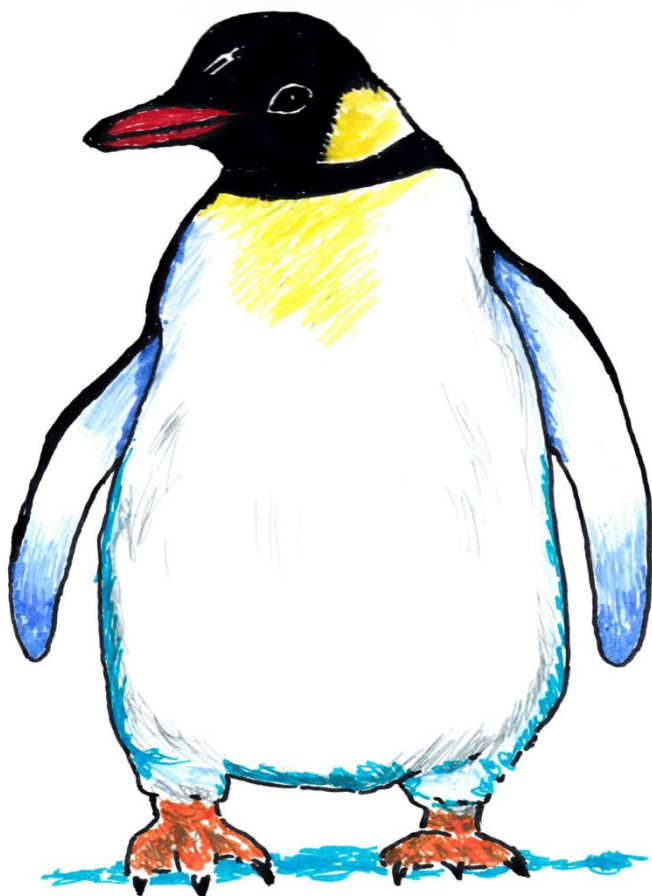

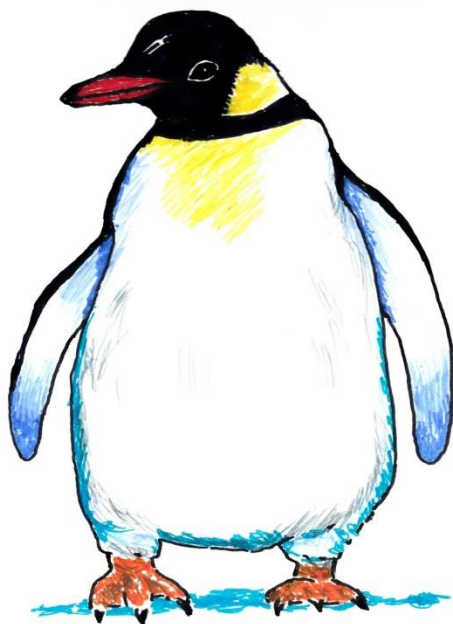
JÁ, TUCNÁK
MAXIK

Radim Weber

Radim Weber

JÁ, TUČŇÁK MAXÍK

Ilustrace: Václav Nenáhla

Korekce textu: Marie Volfová

**Věnuji svým vnoučkům:
Vojtíškovi a Vašíčkovi**

JAK JSEM SE SEZNÁMIL S TUČŇÁKY (vypráví Vojta)

Když mi bylo 24 let, jel jsem do Antarktidy na ruskou výzkumnou polární stanici.

Aha, děti, vy možná nevíte, co je to Antarktida. Tak Antarktida je země, velká země, kde je všude samý sníh a led a je tam pořád zima, a to velká zima. Vy si teď možná řeknete: „Brr, tady bych nechtěl nebo nechtěla bydlet.“ Však oni tam také žádní lidé trvale nebydlí a také nikdy nebydli. Jezdí tam pouze proto, aby tam prováděli výzkum.

Vy si teď možná myslíte, co se tam v té zemi, kde nikdo nebydlí, dá zkoumat? To byste se divili. Tak například se tam zkoumá sníh. Nebo počasí. Nebo i nebe a slunce a hvězdy. Nebo se tam zkoumají zvířecí obyvatelé této země. Žijí tam hlavně tučňáci, ale také buňáci a chaluhy. Chaluhy totiž nejsou jen hnědé mořské řasy, jsou to i draví ptáci. A protože tam lidé trvale nežijí, tak tam také nekouří žádné komíny, nejezdí tam auta a je tam krásný, čistý vzduch, pravda trochu studený. Dá se tam pozorovat a zkoumat i nebe. Je to země velkého ticha. Pokud tam ovšem nepotkáte tučňáky. To je pak slyšet samé štěbetání. Já jsem tam však přijel proto, abych ty tučňáky pozoroval. Určitě je znáte z filmů nebo zoologických zahrad.

Teď si možná, děti, řeknete: „A co je na tom zajímavého?“ Já vám řeknu, že pro mě hodně.

Do Antarktidy jsme přijeli ledoborcem. To je taková velká loď, která dokáže rozbít i silný led. Bydleli jsme ve vesničce, které jsme říkali základna.

Byl jsem na té základně asi deset dní a začínal jsem si zvykat na ty podmínky, které tam jsou. Bylo to v létě. Ale to si nepředstavujte, že to bylo léto jako u nás v Čechách, kdy se chodíme koupat a opalovat a máme prázdniny. Léto v Antarktidě znamená, že je tam asi tak jako u nás v zimě. Na rozdíl od nás tam však v létě není vůbec tma. To je totiž tak. V Antarktidě asi čtvrt roku sluníčko nezapadne a tomu se říká polární den a asi čtvrt roku naopak nevyjde nad obzor, to je polární noc. V ostatní části roku je to jako u nás. Slunce vychází a zapadá.

Na naši základnu přijel tehdy ruský štáb, který tam natáčel film o tučňácích a dalších obyvatelích této krajiny. Kousek od naší vesničky sídlili tučňáci císařský. Tento tučňák je největší na světě. Měří něco přes jeden metr.

Nasedli jsme do pásového vozidla, kterým se tam jezdí, a vyrazili jsme za nimi. Už z dálky jsme viděli množství těch krásných černobílých ptáků. Bylo jich stovky. Malí i velcí. Překřikovali jeden druhého a kameraman natáčel hezké záběry.

Najednou jsem viděl dva dospělé tučňáky s jedním mládětem. Měl poraněné křídlo. Zastavil jsem se u něho. Poznal jsem, že má pokousané křídlo od nějakého dravce, možná velryby. Měl jsem sebou malou lékárníčku a vytáhl mast. Tou jsem mu poraněné místo potřel.

Tehdy jsem ještě nevěděl, že ten tučňáček se jmenuje Maxík a že se stane mým velkým kamarádem po celou dobu mého pobytu. Však on sám vám o tom bude vyprávět.

Nevěříte? Vy nevěříte, že může tučňák vyprávět? Samozřejmě normální to není. Ale budete-li mít mezi zvířátky dobrého, ale velmi dobrého kamaráda, určitě si s ním můžete povídat. Tak, děti, poslouchejte.

MAXÍK SE PŘEDSTAVUJE

Dobrý den.

Jmenuji se Maxík a jsem tučňák císařský. Jsem vepředu bílý a vzadu černý. Křídla mám také černá, jen pod krkem jsem trochu žlutý. Bydlím v Bělozemi, zemi, které vy říkáte Antarktida.

Já mám Bělozemi rád. Vojta říká, že pořád by tady žít nechtěl. On žije v zemi, kde prý je někdy zima a někdy také teplo. Rostou tam prý stromy a na nich ovoce. Také tam jsou lesy, roste tam tráva a jsou tam prý domy, kde bydlí tučňáci lidští. Vy nevíte, co to jsou tučňáci lidští? To jsou přece vaše maminky, tatínkové a vy, mláďátka těchto tučňáků. My vám říkáme lidotučňáci. Ano, ovšem. Budu vám raději říkat tak, jak jste zvyklí, kluci a holky, prostě děti.

Vládci Bělozemě jsme my, tučňáci císařští a hned po nás jste to vy. Zajímavé je, že tady žijí jen vaši tatínkové. Vaše maminky a vy, děti, tady nežijete. Bydlíte daleko za studeným mořem a ledem.

V naší zemi je také velké ticho. Prý největší ticho na světě, jak říká můj kamarád Vojta. Vojta však také řekl, že jakmile přijde do naší tučňáčí kolonie, je hned ticho pryč. To musím přiznat.

Jsou mi dva dny. No nevíte se. Tady se nestřídá den s nocí jako u vás a proto také jeden den u nás trvá celý váš rok.

Svůj příběh vyprávím mému kamarádovi Vojtovi. Vy nevíte, kdo je Vojta? Nebudte zvědaví. Budu vám o něm později vyprávět.

Aha. Vy mi nevěříte. Nevěříte, že já, Maxík, tučňák císařský, můžu mluvit s lidotučňákem, tedy s člověkem. Přece žádné zvířátko nedokáže mluvit lidskou řečí. My máme svou tučňáčí řeč, kterou hovoříme hned

od narození. Ale u nás je to tak, že pokud nám nějaký lidotučňák zachrání život, my mu rozumíme a dokážeme s ním mluvit. A Vojta mi zachránil život. A na to také přijde řeč.

Vy, kluci a holky, si teď možná, stejně jako Vojta, řeknete: „Brr, tady bych nechtěl nebo nechtěla bydlet.“ Však on tam také nikdo trvale nebydlí. Samozřejmě kromě nás a několika dalších živočichů. Jezdí tam pouze lidotučňáci, aby prováděli výzkum.

Ale začneme od začátku. Jak jsem se narodil.

JAK JSEM SE NARODIL

Vy, mládčata lidotučňáků, se musíte nejdříve naučit mluvit. Říkal mi to Vojta. Ale my tučňáci císařští, mluvíme hned po narození.

„Kde to jsem? Kde to jsem?“ volal jsem tehdy zoufale uvězněný v nějaké šišaté věci. Byl jsem celý olepený, ve tmě a nevěděl jsem, co mám dělat. Přece tady nezůstanu. Musím se z té věci dostat. Začal jsem klovat zobákem kolem dokola a pak jsem najednou cítil, že ta věc povoluje. Kloval jsem ještě usilovněji a najednou jsem zjistil, že už nejsem zavřený, ale že mám více místa. Už tam také nebyla taková tma. Kolem mne bylo něco hebkého, teplého a hezky to hřálo.

Najednou se ozval odněkud hlas: „Vítám tě na světě, Maxíku.“

„Kdo jsi?“ povídám. „A kde to jsem?“

„Já jsem tvůj tatínek Nader a budu se s maminkou o tebe starat“

„A kdo je to maminka?“

„Maminka se jmenuje Milka a je moc hodná, ale teď ji ještě neuvidíš. Je v moři, sbírá pro tebe potravu a pak ti ji přinese, abys byl silný.“

Chtěl jsem se ještě na něco zeptat, ale oči se mi zavíraly a tak jsem si položil hlavu na křídlo a usnul.

Byl jsem tenkrát hodně hloupý. Nic jsem nevěděl. Dnes už vím, že jsem tučňák císařský a narodil jsem se mamince a tatínkovi. Vím, že maminka snesla vejce, předala je tatínkovi a ten se teď o mě stará.

Když jsem se probudil, dostal jsem velký hlad. Začal jsem zobákem jíst zbytky toho vejce.

Tatínek povídá: „Jen se hezky napapej.“

Já jsem se tedy napapal a pak povídám: „Můžu teď vyjít z té hezké teplé věci?“

„Ještě ne, Maxíku,“ řekl tatínek, „jsi ještě slabý a malý. Máš zatím jemné řídké peří a málo tuku. Musíš nějakou dobu být u mne. Venku je zima a to bys zmrzl.“

Já však byl moc zvědavý, a trochu jsem nakouknul ven. No to byly věci. Všude bylo vidět něco bílého. A ta zima. Brrr. Raději jsem se zachumlal do té teplé věci a opět jsem usnul.

Dlouho jsem však nespal. Když jsem se opět probudil, zase jsem měl velký hlad a pálilo mě za zobákem.

„Tatínku mám hlad a něco mě pálí,“ řekl jsem.

„To máš žízeň,“ odpověděl tatínek Nader, „musíš to ještě chvíli vydržet. Až budeš velký, zjistíš, že my, tučňáci, dlouho hladovíme. Potravu si sháníme v moři.“

„A co je to moře?“

„Moře je veliké, moc veliké a je v něm hodně vody a hodně jídla.“

„A kde jsem teď zavřený?“

„Jsi u mě, v nožičkách. Tady se ti nic nestane.“

Chvíli jsem byl zticha, avšak opět mě postihla dřímota a tak jsem opět usnul. My malí tučňáci, stejně jako vy holky a kluci, když se narodíme, většinou spinkáme.

JAK SE MAXÍK NEMOHL DOČKAT MAMINKY

Když jsem se opět probudil, viděl jsem, že tu ještě maminka není.

Tatínek povídá: „Maxíku, nahrnul jsem ti k nožičkám kouli sněhu. Dej si ji do zobáku, ať nemáš takovou žízeň.“

Opatrně jsem vykoukl ven a opravdu tam bylo to bílé, čemu se říká sníh. Otevřel jsem zobák a začal jsem do toho klovat. Bylo to studené a mokré, ale chutnalo to. Začal jsem to pojídat a opravdu mě přestalo pálit v těle. Jenomže mi byla veliká zima a tak jsem se znovu zachumlal do tatínkových nožek.

„Proč je tam venku taková zima?“ zeptal jsem se tatínka.

„My, tučňáci, zimu milujeme. Máme takové peří, které k nám zimu nepustí. Kdyby tady bylo veliké horko, upekli bychom se. Nám zima není. Ty však musíš ještě nějaký čas čekat, až ti naroste více peří.“

„Ach jo. To je nuda,“ pomyslel jsem si.

Tak běžel čas, až mi jednou tatínek řekl: „Tak, Maxíku, už se potřebuješ najíst něčeho pořádného. Připravil jsem ti oběd, ale pro ten musíš ven.“

Opatrně jsem vykoukl a už mi taková zima nebyla. Přede mnou bylo něco červeného. Nijak vábně to nevonělo, ale já jsem byl zvědavý a také už jsem měl hlad. Vylezl jsem z tátových nožiček a bum. Hned jsem uklouzl.

Tatínek se smál: „Musíš, Maxíku, ještě zesílit, nožičky tě neunesou.“

Ještě několikrát jsem uklouzl, než jsem se k tomu červenému dostal. Začal jsem do toho klovat a zobákem jsem si to cpal do pusy. Moc mi to nechutnalo, ale něco jíst jsem musel. Podíval jsem se okolo

a viděl jsem spoustu tučňáků s malými tučňáčky, jak se také nemotorně pohybují. Tehdy jsem byl ještě šedivý, to až později mi narostlo jiné peří, takové jako mají tatínkové a maminky.

„Moc mi to nechutná,“ řekl jsem.

„Je to jídlo, které jsem ti připravil ve svém žaludku. Až přijde maminka, tak ta ti přinese něco lepšího.“

„A kdy přijde maminka?“ zeptal jsem se.

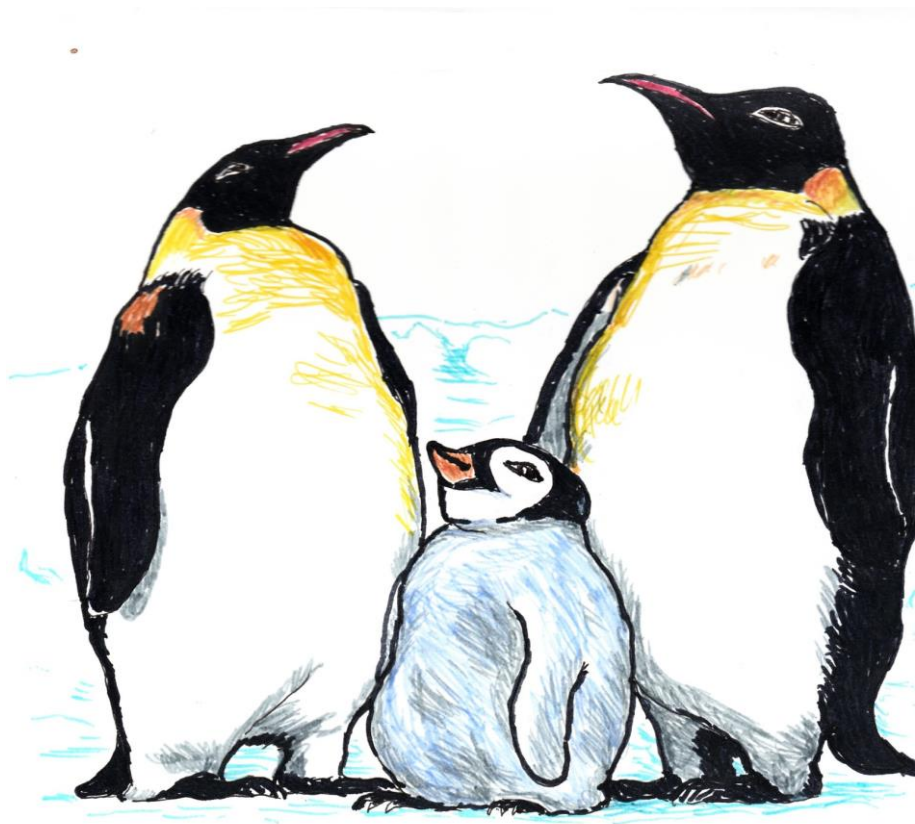
„Už to nebude dlouho trvat,“ odpověděl tatínek.

„A co mi maminka přinese?“

„Uvidíš. Budou to dobré ryby,“ řekl tatínek.

Pak už mi byla velká zima a tak jsem se snažil dostat k tatínkovým nožičkám, abych se zahřál. Moc to nešlo. S tatínkovou pomocí jsem se však doklopýtal do svého pelíšku. A co myslíte, že se stalo? Jak jinak. Usnul jsem.

JAK JSEM POZNAL MAMINKU

Když jsem se probudil, rozlehl se po pláni křik: „Už jsou tady.“

Tatínkové se řadili do řady. Maminky se kolébavým krokem blížily. Všichni na sebe volali jmény.

Někteří tučňáci nakukovali z tátových nožiček, někteří se, jako já, vykolébali ven a zvědavě pokukovali po maminkách.

Tatínek křičel: „Milko!“ Vtom jsem slyšel, jak někdo volá: „Nadire.“ K tatínkovi přišla moje maminka.

Objali se křídly a tatínek povídá: „Tak tohle je náš Maxík.“

Já jsem se snažil doklopýtat k mamince, ta však ke mně přistoupila a pohladila mě křídlem.

„Tak to jsi ty, můj synku? Jsi krásný.“

No moc krásný jsem nebyl. Jak jsem se motal po sněhu, byl jsem jím celý oblepený. Ale pro maminku jsem byl krásný.

Viděl jsem, že i všechny maminky objímaly svoje děti.

„Něco jsem ti, Maxíku, přinesla.“

Maminka se ke mně sklonila, otevřela zobák a já jsem v jejím zobáku našel kousek ryby a něco červeného. Jak jsem se později dozvěděl, byly to krevety. No to byla pochoutka. To bylo lepší než to, co mi dával tatínek.

Já jsem pak pomalu přešel, spíše se doklopýtal, k nožičkám maminky a ta mi řekla: „Nyní se, milý Maxíku, o tebe budu nějaký čas starat já. Tatínek teď půjde do moře, aby se najedl. Celou dobu, co se o tebe a o vajíčko staral, nic nejedl.“

„A to se nemůže najíst sněhu?“ zeptal jsem se.

Maminka se zasmála: „Sníh zažene žízeň, ale toho se nenajíš. My se musíme živit v moři. To poznáš jednou sám. V zemi, kde žijeme, není nic k jídlu. Tady je jen sníh.“

A tak šel život dál. Tentokráte se o mě starala maminka a tatínek se vydal na moře shánět potravu. Tak to u nás, tučňáků císařských, chodí. Tatínkové i maminky střídavě odcházejí k moři a opět se vrací s potravou.

Já jsem se čím dál více vzdaloval od maminky a čím dál více jsem lépe chodil po sněhu a ledu. I když my, tučňáci, se nikdy moc chodit nenaučíme. Po ledu a sněhu se špatně chodí.

Poznával jsem další tučňáččí děti. S některými jsem se i skamarádil. Moc se mi líbila jedna holčička. Jmenovala se Lilinka.

Lilinku jsem potkal, když jsem se potácel v naší kolonii mezi ostatními tučňáky. Jak jsem se vyhýbal jednomu tučňákovi, vrazil jsem do Lilinky. Ta se rozplakala, ale její maminka jí řekla, aby přestala plakat, že jsem to určitě neudělal schválně.